

Dz. U. 2018 poz. 1629

U S T A W A

z dnia 5 lipca 2018 r.

o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw

Rozdział 1

Zakres spraw regulowanych ustawą

Art. 1. Ustawa reguluje zasady:

- 1) tymczasowego zarządzania przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy, który we własnym imieniu wykonywał działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zwanej dalej „CEIDG”, oraz kontynuowania działalności gospodarczej wykonywanej z wykorzystaniem tego przedsiębiorstwa;
- 2) zarządu spadkiem w zakresie tymczasowego wykonywania praw z udziału w przedsiębiorstwie małżonka przedsiębiorcy, wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą na podstawie wpisu do CEIDG, po śmierci tego małżonka;
- 3) przejęcia koncesji, zezwoleń, licencji oraz pozwoleń, wydanych wobec przedsiębiorcy, wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą na podstawie wpisu do CEIDG, w formie decyzji organu administracji publicznej, związanych z wykonywaną przez niego działalnością gospodarczą, zwanych dalej „decyzjami związanymi z przedsiębiorstwem”.

Rozdział 1a

Przedsiębiorstwo w spadku

Art. 2. 1. Przedsiębiorstwo w spadku obejmuje składniki niematerialne i materialne, przeznaczone do wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, stanowiące mienie przedsiębiorcy w chwili jego śmierci.

**Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2021 r.
poz. 170, z 2026
r. poz. 507.**

2. Jeżeli w chwili śmierci przedsiębiorcy przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) stanowiło w całości mienie przedsiębiorcy i jego małżonka, przedsiębiorstwo w spadku obejmuje całe to przedsiębiorstwo.

3. Przedsiębiorstwo w spadku obejmuje także składniki niematerialne i materialne, przeznaczone do wykonywania działalności gospodarczej, nabyte przez zarządcę sukcesyjnego albo na podstawie czynności, o których mowa w art. 13, w okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego.

4. W przypadkach, o których mowa w rozdziale 8, przepisy ustawy odnoszące się do przedsiębiorstwa w spadku stosuje się odpowiednio do udziału przedsiębiorcy w majątku wspólnym wspólników spółki cywilnej.

Art. 3. Właścicielem przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu ustawy jest:

- 1) osoba, która zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia albo europejskim poświadczeniem spadkowym, nabyła składniki niematerialne i materialne, o których mowa w art. 2 ust. 1, na podstawie powołania do spadku z ustawy albo testamentu albo nabyła przedsiębiorstwo albo udział w przedsiębiorstwie na podstawie zapisu windykacyjnego;
- 2) małżonek przedsiębiorcy w przypadku, o którym mowa w art. 2 ust. 2, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku;
- 3) osoba, która nabyła przedsiębiorstwo w spadku albo udział w przedsiębiorstwie w spadku bezpośrednio od osoby, o której mowa w pkt 1 lub 2, w tym osoba prawna albo jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, do której wniesiono przedsiębiorstwo tytułem wkładu – w przypadku gdy po śmierci przedsiębiorcy nastąpiło zbycie tego przedsiębiorstwa albo udziału w tym przedsiębiorstwie.

Art. 4. Wielkość udziałów w przedsiębiorstwie w spadku ustala się według wielkości udziałów spadkowych lub udziałów we współwłasności przedsiębiorstwa.

Art. 5. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku przez zarządcę sukcesyjnego oraz dokonywania czynności, o których mowa w art. 13, przez osobę, o której mowa w art. 14, jeżeli dokonała ona zgłoszenia o kontynuowaniu prowadzenia przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2020 r. poz. 170), stosuje się odpowiednio przepisy o wykonywaniu działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę.

Rozdział 2

Ustanowienie zarządu sukcesyjnego

Art. 6. 1. Do ustanowienia zarządu sukcesyjnego wymagane jest:

- 1) powołanie zarządcy sukcesyjnego;
- 2) wyrażenie zgody osoby powołanej na zarządcę sukcesyjnego na pełnienie tej funkcji;

<2a) złożenie przez osobę powołaną na zarządcę sukcesyjnego oświadczenia o braku prawomocnie orzeczonych wobec niej zakazów, o których mowa w art. 8 ust. 2;>

- 3) dokonanie wpisu do CEIDG zarządcy sukcesyjnego.

Dodany pkt 2a w ust. 1 w art. 6 wejdzie w życie z dn. 1.11.2028 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 507).

2. Zawieszenie działalności gospodarczej nie stanowi przeszkody do ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

3. Nie można ustanowić zarządu sukcesyjnego, jeżeli została ogłoszona upadłość przedsiębiorcy.

Art. 7. 1. Zarząd sukcesyjny zostaje ustanowiony z chwilą:

- 1) śmierci przedsiębiorcy, w przypadku gdy przedsiębiorca złożył wniosek o wpis do CEIDG zarządcy sukcesyjnego powołanego na podstawie art. 9 ust. 1;
- 2) dokonania wpisu do CEIDG zarządcy sukcesyjnego powołanego na podstawie art. 12.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) akt zgonu przedsiębiorcy nie zawiera daty zgonu;
- 2) chwila śmierci przedsiębiorcy została oznaczona w postanowieniu stwierdzającym zgon albo uznającym przedsiębiorcę za zmarłego.

Art. 8. 1. Na zarządcę sukcesyjnego może być powołana osoba fizyczna, która ma pełną zdolność do czynności prawnych.

2. Nie może pełnić funkcji zarządcy sukcesyjnego osoba, wobec której prawomocnie orzeczono:

- 1) zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1228), lub
- 2) środek karny albo środek zabezpieczający w postaci zakazu prowadzenia określonej działalności gospodarczej, obejmującego działalność gospodarczą wykonywaną przez przedsiębiorcę lub działalność gospodarczą w zakresie zarządu majątkiem.

Art. 9. 1. Przedsiębiorca może powołać zarządcę sukcesyjnego w ten sposób, że:

- 1) wskaże określoną osobę do pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego albo
- 2) zastrzeże, że z chwilą jego śmierci wskazany prokurent stanie się zarządcą sukcesyjnym.

[2. Powołanie zarządcy sukcesyjnego przez przedsiębiorcę oraz wyrażenie zgody osoby powołanej na zarządcę sukcesyjnego na pełnienie tej funkcji w przypadkach, o których mowa w ust. 1, wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.]

<2. Powołanie zarządcy sukcesyjnego przez przedsiębiorcę oraz wyrażenie zgody osoby powołanej na zarządcę sukcesyjnego na pełnienie tej funkcji w przypadkach, o których mowa w ust. 1, a także złożenie przez osobę powołaną na zarządcę sukcesyjnego oświadczenia o braku prawomocnie orzeczonych wobec niej zakazów, o których mowa w art. 8 ust. 2, wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.>

Nowe brzmienie
ust. 2 w art. 9
wejdzie w życie z
dn. 1.11.2028 r.
(Dz. U. z 2026 r.
poz. 507).

Art. 10. Jeżeli przedsiębiorca nie złożył wniosku o wpis do CEIDG zarządcy sukcesyjnego, po śmierci przedsiębiorcy zarząd sukcesyjny może zostać ustanowiony wyłącznie w wyniku powołania zarządcy sukcesyjnego na podstawie art. 12.

Art. 11. 1. Funkcję zarządcy sukcesyjnego w jednym czasie może pełnić tylko jedna osoba.

2. Przedsiębiorca może powołać zarządcę sukcesyjnego na wypadek, gdyby zarządca sukcesyjny powołany w pierwszej kolejności zrezygnował z pełnienia tej funkcji albo nie mógł jej pełnić z powodu śmierci, ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych, odwołania go przez przedsiębiorcę albo uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2.

3. Powołanie zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w ust. 2, następuje z chwilą rezygnacji zarządcy sukcesyjnego powołanego w pierwszej kolejności, jego śmierci, ograniczenia lub utraty przez niego zdolności do czynności prawnych, jego odwołania przez przedsiębiorcę albo uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2.

4. W przypadku gdy przedsiębiorca nie powołał zarządcy sukcesyjnego na wypadek zajścia zdarzeń, o których mowa w ust. 2, i zdarzenia te zaszły przed śmiercią przedsiębiorcy, stosuje się przepis art. 12.

Art. 12. 1. Jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy, po śmierci przedsiębiorcy zarządcę sukcesyjnego może powołać:

- 1) małżonek przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, lub
- 2) spadkobierca ustawowy przedsiębiorcy, który przyjął spadek, albo
- 3) spadkobierca testamentowy przedsiębiorcy, który przyjął spadek, albo zapisobierca windykacyjny, który przyjął zapis windykacyjny, jeżeli zgodnie z ogłoszonym testamentem przysługuje mu udział w przedsiębiorstwie w spadku.

2. Po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowaniu aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydaniu europejskiego poświadczenia spadkowego zarządcę sukcesyjnego może powołać wyłącznie właściciel przedsiębiorstwa w spadku.

3. Do powołania zarządcy sukcesyjnego w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo 2, wymagana jest zgoda osób, którym łącznie przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku większy niż 85/100.

4. Jeżeli nie zostało wydane prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, nie został zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia ani nie zostało wydane europejskie poświadczenie spadkowe, wielkość udziałów w przedsiębiorstwie w spadku ustala się przy uwzględnieniu wszystkich znanych

osobie powołującej zarządcę sukcesyjnego osób, którym w chwili powołania zarządcy sukcesyjnego przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku.

5. Powołanie zarządcy sukcesyjnego albo wyrażenie zgody na powołanie zarządcy sukcesyjnego przez przedstawiciela ustawowego osoby, która nie ma zdolności do czynności prawnych albo której zdolność do czynności prawnych jest ograniczona, nie wymaga zezwolenia sądu opiekuńczego. Przy czynnościach, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, dziecko pozostające pod władzą rodzicielską może być reprezentowane przez rodzica, a osoba pozostająca pod opieką – przez opiekuna. Przepisów art. 98 § 2 i art. 159 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) nie stosuje się.

6. Osoba, o której mowa w ust. 1 albo 2, składa przed notariuszem oświadczenie o przysługującym jej udziale w przedsiębiorstwie w spadku oraz znanych jej innych osobach, którym przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, a osoba, o której mowa w ust. 1, także oświadczenia o:

- 1) istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi,
 - 2) znanych testamentach spadkodawcy lub braku takich testamentów
- pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

7. Powołanie zarządcy sukcesyjnego w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo 2, oraz zgoda każdej z osób, o których mowa w ust. 3, wymagają zachowania formy aktu notarialnego.

8. Osoba powołana na zarządcę sukcesyjnego składa przed notariuszem oświadczenie o braku prawomocnie orzeczonych wobec niej zakazów, o których mowa w art. 8 ust. 2, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

9. Powołanie zarządcy sukcesyjnego w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo 2, notariusz zgłasza do CEIDG niezwłocznie, nie później niż w następnym dniu roboczym po dniu powołania zarządcy sukcesyjnego.

10. Uprawnienie do powołania zarządcy sukcesyjnego wygasa z upływem dwóch miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy. Jeżeli akt zgonu przedsiębiorcy nie zawiera daty zgonu albo chwila śmierci przedsiębiorcy została oznaczona w postanowieniu stwierdzającym zgon, termin ten biegnie od dnia znalezienia

zwłok przedsiębiorcy albo uprawomocnienia się postanowienia stwierdzającego zgon.

11. Zarządca sukcesyjny powołany w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo 2, pełni funkcję od chwili dokonania wpisu do CEIDG tego zarządcy.

Rozdział 3

Zarząd przedsiębiorstwem w spadku do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego

Art. 13. 1. W okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, a jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony – do dnia wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, osoba, o której mowa w art. 14, może dokonywać czynności koniecznych do zachowania majątku lub możliwości prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku, polegających w szczególności na:

- 1) zaspokajaniu wymagalnych roszczeń lub przyjmowaniu należności, które wynikają ze zobowiązań przedsiębiorcy związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej, powstałych przed jego śmiercią;
- 2) zbywaniu rzeczowych aktywów obrotowych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.¹⁾).

2. Osoba, o której mowa w art. 14, może także dokonywać czynności zwykłego zarządu w zakresie przedmiotu działalności gospodarczej wykonywanej przez przedsiębiorcę przed jego śmiercią, jeżeli ciągłość tej działalności jest konieczna do zachowania możliwości jej kontynuacji lub uniknięcia poważnej szkody.

Art. 14. 1. Osobami uprawnionymi do dokonywania czynności, o których mowa w art. 13, są:

- 1) małżonek przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, lub
- 2) spadkobierca ustawowy przedsiębiorcy, albo

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1495, 1571, 1655 i 1680 oraz z 2020 r. poz. 568, 2122 i 2123.

3) spadkobierca testamentowy przedsiębiorcy albo zapisobierca windykacyjny, któremu zgodnie z ogłoszonym testamentem przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku.

2. Po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowaniu aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydaniu europejskiego poświadczenia spadkowego czynności, o których mowa w art. 13, może dokonywać wyłącznie właściciel przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 15. Osoba, o której mowa w art. 14, dokonuje czynności, o których mowa w art. 13, w imieniu własnym, na

rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 16. Osoba, która w złej wierze dokonała czynności na podstawie art. 13, do której nie była uprawniona, ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez dokonanie tej czynności.

Rozdział 4

Zasady ogólne dotyczące wykonywania zarządu sukcesyjnego

Art. 17. 1. W sprawach wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku zarządca sukcesyjny posługuje się dotychczasową firmą przedsiębiorcy z dodaniem oznaczenia „w spadku”.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osoby, o której mowa w art. 14, dokonującej czynności, o których mowa w art. 13, jeżeli dokonała ona zgłoszenia o kontynuowaniu prowadzenia przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

Art. 18. Zarząd sukcesyjny obejmuje zobowiązanie do prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku oraz umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 19. 1. Zarząd sukcesyjny nie może być przeniesiony.

2. Zarządca sukcesyjny może ustanowić pełnomocnika do poszczegółnej czynności lub pewnego rodzaju czynności.

Art. 20. Nie można ograniczyć zarządu sukcesyjnego ze skutkiem wobec osób trzecich.

Art. 21. 1. Zarządca sukcesyjny działa w imieniu własnym, na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku.

2. Zarządca sukcesyjny może pozywać i być pozywany w sprawach wynikających z wykonywanej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej lub prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku oraz brać udział w postępowaniach administracyjnych, podatkowych i sądownoadministracyjnych w tych sprawach. W postępowaniach w takich sprawach zarządca sukcesyjny działa w imieniu własnym, na rzecz właściciela przedsiębiorstwa w spadku.

3. Oświadczeń oraz doręczeń pism w sprawach wynikających z wykonywanej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej lub prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku dokonuje się wobec zarządcy sukcesyjnego.

4. Po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowaniu aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydaniu europejskiego poświadczenia spadkowego zarządca sukcesyjny udziela, na żądanie drugiej strony dokonywanej czynności, informacji o osobach, na rzecz których działa.

Art. 22. 1. Zarządca sukcesyjny dokonuje czynności zwykłego zarządu w sprawach wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku.

2. Zarządca sukcesyjny dokonuje czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu za zgodą wszystkich właścicieli przedsiębiorstwa w spadku, a w przypadku braku takiej zgody – za zezwoleniem sądu.

3. Jeżeli do ważności czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu wymagana jest forma szczególna, oświadczenie obejmujące zgodę, o której mowa w ust. 2, składa się w tej samej formie.

Art. 23. Sąd opiekuńczy ogranicza zarząd sukcesyjny majątkiem osoby, która nie ma zdolności do czynności prawnych albo której zdolność do czynności prawnych jest ograniczona, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego sprawowania zarządu majątkiem tej osoby. Sąd opiekuńczy określa, jakie czynności w zakresie zarządu majątkiem osoby, która nie ma zdolności do czynności prawnych albo której zdolność do czynności prawnych jest ograniczona, nie mogą być przez zarządcę sukcesyjnego dokonywane bez

zezwoleń sądu albo poddaje zarządcę sukcesyjnego innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun.

Art. 24. Jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny, zarząd spadkiem sprawowany przez kuratora spadku albo wykonawcę testamentu nie obejmuje przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 25. W okresie zarządu sukcesyjnego zbycie przedsiębiorstwa w spadku albo udziału w przedsiębiorstwie w spadku wymaga zachowania formy aktu notarialnego.

Rozdział 5

Stosunki między właścicielami przedsiębiorstwa w spadku a zarządcą sukcesyjnym

Art. 26. Do wynagrodzenia zarządcy sukcesyjnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny o zleceniu.

Art. 27. 1. Właściciele przedsiębiorstwa w spadku mają prawo do udziału w zyskach i uczestniczą w stratach wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku, w takim stosunku, w jakim przysługuje im udział w przedsiębiorstwie w spadku.

2. Właściciele przedsiębiorstwa w spadku mogą żądać podziału i wypłaty zysku pomniejszonego o należności publicznoprawne i niepokryte straty z upływem roku od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego i z końcem każdego kolejnego roku za rok poprzedni.

3. Zysk jest wypłacany w odpowiednich częściach właścicielom przedsiębiorstwa w spadku przez zarządcę sukcesyjnego.

4. Na żądanie właścicieli przedsiębiorstwa w spadku zarządca sukcesyjny wypłaca im zaliczki na poczet przewidywanego zysku, chyba że byłoby to sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki. Zaliczki mogą być wypłacane wyłącznie ze środków pieniężnych.

5. Zarządca sukcesyjny dokonuje rozliczenia wypłaconych zaliczek w terminach wypłaty zysku, określonych w ust. 2.

Art. 28. 1. Niezwłocznie po ustanowieniu zarządu sukcesyjnego zarządca sukcesyjny sporządza i składa przed notariuszem wykaz inwentarza

przedsiębiorstwa w spadku, obejmujący składniki przedsiębiorstwa w spadku, z podaniem ich wartości według stanu i cen z chwili śmierci przedsiębiorcy, a także długi spadkowe związane z działalnością gospodarczą zmarłego przedsiębiorcy i ich wysokość według stanu z chwili śmierci przedsiębiorcy. W pozostałym zakresie do wykazu inwentarza przedsiębiorstwa w spadku stosuje się odpowiednio przepisy o wykazie inwentarza spadku.

2. Niezwłocznie po wygaśnięciu zarządu sukcesyjnego osoba, która pełniła funkcję zarządcy sukcesyjnego w chwili wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, wydaje przedsiębiorstwo w spadku jego właścicielom, a jeżeli zarząd sukcesyjny wygał przed uprawomocnieniem się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowaniem aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydaniem europejskiego poświadczenia spadkowego – osobie, która przyjęła spadek. W przypadku braku takiej osoby zarządca sukcesyjny składa wniosek o zabezpieczenie spadku.

3. Właściciel przedsiębiorstwa w spadku, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku w chwili wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, w terminie miesiąca od dnia, w którym dowiedział się o wygaśnięciu zarządu sukcesyjnego, może zażądać od osoby, która pełniła funkcję zarządcy sukcesyjnego w chwili wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego pisemnego sprawozdania z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku wraz ze wskazaniem stanu przedsiębiorstwa w spadku na chwilę wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

Rozdział 6

Prowadzenie przedsiębiorstwa w spadku

Art. 29. Od chwili ustanowienia zarządu sukcesyjnego zarządca sukcesyjny wykonuje prawa i obowiązki zmarłego przedsiębiorcy wynikające z wykonywanej przez niego działalności gospodarczej oraz prawa i obowiązki wynikające z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 30. 1. W przypadku braku odmiennych postanowień umowy lub przepisów ustawy do umów zawartych przez przedsiębiorcę w zakresie działalności jego przedsiębiorstwa, z wyłączeniem umów, których wykonanie zależy od osobistych przymiotów zmarłego przedsiębiorcy, stosuje się przepisy ust. 2–4.

2. W okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego każda ze stron umowy może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia. Druga strona umowy zawartej przez przedsiębiorcę nie może jednak powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, jeżeli osoba, o której mowa w art. 14, zaofiaruje świadczenie wzajemne.

3. Bieg terminów spełnienia świadczenia oraz terminów do wykonania innych obowiązków lub uprawnień wynikających z umowy nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu w okresie od dnia śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, a jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony – do dnia wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego.

4. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 14, zaofiaruje świadczenie wzajemne, termin spełnienia świadczenia drugiej strony umowy biegnie od dnia zaofiarowania świadczenia przez tę osobę.

Art. 31. 1. W przypadku śmierci przedsiębiorcy do umów o pracę stosuje się przepis art. 63² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320).

2. W okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego uprawnienia i obowiązki pracodawcy wykonuje zarządca sukcesyjny, a w przypadku jego braku – osoby, o których mowa w art. 14.

Art. 32. Za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku solidarną odpowiedzialność ponoszą właściciele przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 33. 1. Zarządca sukcesyjny nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania zaciągnięte na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

2. Zarządca sukcesyjny ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

3. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez zarządcę sukcesyjnego, powołanego z naruszeniem art. 12, solidarnie z zarządcą sukcesyjnym ponosi osoba, która w złej wierze powołała zarządcę sukcesyjnego lub wyraziła na to zgodę, mimo że nie była do tego uprawniona.

Art. 34. W przypadku gdy zarządca sukcesyjny został powołany z naruszeniem art. 12, do prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku przez zarządcę sukcesyjnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

Art. 35. 1. Właściciel przedsiębiorstwa w spadku, który nie uczestniczył w powołaniu zarządcy sukcesyjnego na skutek naruszenia art. 12, ponosi odpowiedzialność za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku do wartości stanu czynnego przedsiębiorstwa w spadku przypadającej na jego udział, według stanu na dzień, w którym dowiedział się o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego. Do ustalania stanu czynnego przedsiębiorstwa w spadku stosuje się odpowiednio przepisy o ustalaniu stanu czynnego spadku.

2. Ograniczenie odpowiedzialności, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy zobowiązań powstałych po dniu, w którym właściciel przedsiębiorstwa w spadku dowiedział się o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego, chyba że niezwłocznie odwołał zarządcę sukcesyjnego, a jeżeli nie był uprawniony do odwołania zarządcy sukcesyjnego – zażądał jego odwołania przez osoby uprawnione.

Rozdział 7

Decyzje związane z przedsiębiorstwem, działalność regulowana i wpisy do rejestrów działalności regulowanej oraz innych rejestrów w przypadku śmierci przedsiębiorcy

Art. 36. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do decyzji związanych z przedsiębiorstwem, z wyłączeniem przypadków, gdy:

- 1) zgodnie z odrębnymi przepisami decyzja może zostać wydana wyłącznie wobec osoby fizycznej;
- 2) prawa i obowiązki wynikające z decyzji przechodzą z mocy prawa na następców prawnych przedsiębiorcy z chwilą jego śmierci.

Art. 37. 1. W przypadku śmierci przedsiębiorcy decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa:

- 1) jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny – z upływem trzech miesięcy od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, chyba że w tym terminie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 38 ust. 1;

2) jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny – z upływem sześciu miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy, chyba że w tym terminie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5.

2. Postępowanie wszczęte na wniosek, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5, zawiesza się z urzędu do czasu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, jeżeli został złożony wniosek, o którym mowa w art. 38 ust. 1. Gdy ustąpi przyczyna uzasadniająca zawieszenie postępowania, o której mowa w zdaniu pierwszym, postępowanie podejmowane jest z urzędu. O wydaniu postanowienia w sprawie zawieszenia albo podjęcia postępowania zawiadamia się wnioskodawcę, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5. Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania albo podjęcia postępowania nie służy zażalenie.

3. Jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny, a przed upływem terminu, o którym mowa w art. 42 ust. 1, osoba, o której mowa w art. 14, zgłosiła organowi administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, zaprzestanie działalności objętej tą decyzją, decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z dniem dokonania tego zgłoszenia.

Art. 38. 1. W terminie trzech miesięcy od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego zarządca sukcesyjny może złożyć do organu administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, wniosek o potwierdzenie możliwości wykonywania tej decyzji.

2. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, potwierdza, w drodze decyzji, możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki do uzyskania tej decyzji, określone w odrębnych przepisach;
- 2) zarządca sukcesyjny przedłoży dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w pkt 1;
- 3) zarządca sukcesyjny oświadczy, że przyjmuje wszystkie warunki zawarte w tej decyzji i zobowiązuje się do wykonania związanych z nią obowiązków.

3. Warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1, które mają charakter osobisty, uważa się za spełnione, jeżeli spełnia je zarządca sukcesyjny.

Art. 39. 1. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, odmawia, w drodze decyzji, potwierdzenia możliwości jej wykonywania przez zarządcę sukcesyjnego, jeżeli nie zostały spełnione wymogi określone w art. 38 ust. 2.

2. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z dniem, w którym decyzja o odmowie potwierdzenia możliwości jej wykonywania przez zarządcę sukcesyjnego stała się ostateczna.

Art. 40. 1. W przypadku gdy są spełnione wymogi określone w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3, od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 38 ust. 1, zarządca sukcesyjny może wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Od dnia złożenia tego wniosku zarządca sukcesyjny jest obowiązany wykonywać obowiązki związane z tą decyzją.

2. Jeżeli wykonywanie decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego groziłoby naruszeniem przepisów prawa albo interesu publicznego, organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, może zakazać, w drodze postanowienia, jej wykonywania przez zarządcę sukcesyjnego do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia wniosku, o którym mowa w art. 38 ust. 1. Na postanowienie zarządcy sukcesyjnego przysługuje zażalenie.

3. Zarządca sukcesyjny jest obowiązany wykonać związane z decyzją związaną z przedsiębiorstwem obowiązki, których termin wykonania upłynął w okresie od dnia śmierci przedsiębiorcy do dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 38 ust. 1, niezwłocznie po dniu, w którym decyzja potwierdzająca możliwość wykonywania przez niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem stała się ostateczna.

Art. 41. 1. W przypadku gdy zarządca sukcesyjny przestał pełnić funkcję, kolejny zarządca sukcesyjny może złożyć wniosek o potwierdzenie możliwości wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym poprzedni zarządca sukcesyjny został wykreślony z CEIDG. Jeżeli przed dniem złożenia tego wniosku wydane zostało ostateczne postanowienie o zakazie wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez poprzedniego zarządcę sukcesyjnego, przepisu art. 40 ust. 1 nie stosuje się.

2. Jeżeli zarządca sukcesyjny nie złożył wniosku, o którym mowa w ust. 1, z upływem trzech miesięcy od dnia, w którym poprzedni zarządca sukcesyjny został wykreślony z CEIDG, decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa.

Art. 42. 1. Właściciel przedsiębiorstwa w spadku może złożyć do organu administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, wniosek o przeniesienie na niego tej decyzji w terminie sześciu miesięcy od dnia:

- 1) śmierci przedsiębiorcy, jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny, albo
- 2) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

2. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, przenosi, w drodze decyzji, decyzję związaną z przedsiębiorstwem na właściciela przedsiębiorstwa w spadku przez dokonanie zmiany decyzji związanej z przedsiębiorstwem w zakresie jej adresata, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki do uzyskania tej decyzji, określone w odrębnych przepisach;
- 2) właściciel przedsiębiorstwa w spadku przedłoży dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w pkt 1;
- 3) właściciel przedsiębiorstwa w spadku oświadczy, że przyjmuje wszystkie warunki zawarte w tej decyzji i zobowiązuje się do wykonania związanych z nią obowiązków;
- 4) właściciel przedsiębiorstwa w spadku przedłoży pisemną zgodę pozostałych właścicieli przedsiębiorstwa w spadku na przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem.

3. Warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1, które mają charakter osobisty, uważa się za spełnione, jeżeli spełnia je właściciel przedsiębiorstwa w spadku, który złożył wniosek o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem.

4. Zarządca sukcesyjny jest stroną postępowania wszczętego na wniosek, o którym mowa w ust. 1.

5. W przypadku śmierci przedsiębiorcy będącego współnikiem spółki cywilnej także inny współnik spółki cywilnej może złożyć wniosek o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 43. 1. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, chyba że przed tym dniem został złożony wniosek, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5.

2. Jeżeli przed dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego została wydana decyzja potwierdzająca możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego oraz spełnione są wymogi określone w art. 42 ust. 2 pkt 2–4, wnioskodawca może wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5, a w przypadku wskazanym w art. 37 ust. 2 – od dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego. Od dnia złożenia wniosku, z wyłączeniem okresu zawieszenia postępowania, o którym mowa w art. 37 ust. 2, wnioskodawca jest obowiązany wykonywać obowiązki związane z tą decyzją.

3. Jeżeli wykonywanie decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez wnioskodawcę groziłoby naruszeniem przepisów prawa albo interesu publicznego, organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, może zakazać, w drodze postanowienia, jej wykonywania przez wnioskodawcę do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia wniosku, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5. Na postanowienie wnioskodawcy przysługuje zażalenie.

4. Wnioskodawca jest obowiązany wykonać związane z decyzją związaną z przedsiębiorstwem obowiązki, których termin wykonania upłynął w okresie od dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego do dnia złożenia wniosku o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem, niezwłocznie po dniu, w którym decyzja o przeniesieniu na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem stała się ostateczna.

Art. 44. 1. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, odmawia, w drodze decyzji, przeniesienia decyzji związanej z przedsiębiorstwem na właściciela przedsiębiorstwa w spadku albo wspólnika spółki cywilnej, jeżeli nie zostały spełnione wymogi określone w art. 42 ust. 2.

2. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z dniem, w którym decyzja o odmowie jej przeniesienia na właściciela przedsiębiorstwa w spadku albo wspólnika spółki cywilnej stała się ostateczna.

Art. 45. 1. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, przepisy ust. 2–8 stosuje się do działalności regulowanej oraz działalności wymagającej wpisu do innego niż rejestr działalności regulowanej rejestru prowadzonego przez organ administracji publicznej, z wyłączeniem przypadków, gdy zgodnie z odrębnymi przepisami, regulującymi wykonywanie tej działalności, do odpowiedniego rejestru może zostać wpisana wyłącznie osoba fizyczna.

2. Zarządca sukcesyjny może złożyć do organu prowadzącego rejestr wniosek o zmianę oznaczenia działalności przedsiębiorcy wpisanego do rejestru na firmę przedsiębiorcy z dodaniem oznaczenia „w spadku”, wskazując imię i nazwisko zarządcy sukcesyjnego oraz jego numer PESEL i numer identyfikacji podatkowej (NIP), o ile taki numer posiada, w terminie miesiąca od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

3. Wpis przedsiębiorcy do rejestru nie podlega wykreśleniu z chwilą jego śmierci, jeżeli zarządca sukcesyjny złoży:

- 1) wniosek, o którym mowa w ust. 2;
- 2) oświadczenie o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania działalności wymagającej wpisu do rejestru.

4. Warunki, o których mowa w ust. 3 pkt 2, które mają charakter osobisty, uważa się za spełnione, jeżeli spełnia je zarządca sukcesyjny.

5. Organ prowadzący rejestr dokonuje zmiany wpisu w rejestrze, jeżeli spełnione są wymogi, o których mowa w ust. 3.

6. Jeżeli spełnione są wymogi, o których mowa w ust. 3, zarządca sukcesyjny może wykonywać uprawnienia wynikające z wpisu przedsiębiorcy do rejestru także przed dokonaniem zmiany wpisu w rejestrze, o której mowa w ust. 5. Od dnia złożenia wniosku zarządca sukcesyjny jest obowiązany wykonywać obowiązki związane z wpisem do rejestru.

7. W przypadku gdy zarządca sukcesyjny przestał pełnić funkcję, kolejny zarządca sukcesyjny może złożyć wniosek o zmianę wpisu przedsiębiorcy w zakresie danych, o których mowa w ust. 2, w terminie dwóch miesięcy od dnia, w którym poprzedni zarządca sukcesyjny został wykreślony z CEIDG. Przepisy ust. 3–6 stosuje się odpowiednio.

8. Jeżeli w terminach określonych w ust. 2 albo 7 nie został złożony wniosek o zmianę wpisu przedsiębiorcy wraz z oświadczeniem, o którym mowa

w ust. 3 pkt 2, organ prowadzący rejestr wykreśla przedsiębiorcę z rejestru po upływie tych terminów.

Rozdział 7a

Decyzje związane z przedsiębiorstwem w przypadku zbycia przedsiębiorstwa

Art. 45a. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do decyzji związanych z przedsiębiorstwem, z wyłączeniem przypadków, gdy:

- 1) zgodnie z odrębnymi przepisami decyzja może zostać wydana wyłącznie wobec osoby fizycznej;
- 2) prawa i obowiązki wynikające z decyzji przechodzą z mocy prawa na nabywcę przedsiębiorstwa.

Art. 45b. Nabywcą przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów niniejszego rozdziału jest przedsiębiorca, który na podstawie umowy nabył przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny w całości, w tym osoba prawna albo jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 tej ustawy, do której wniesiono przedsiębiorstwo tytułem wkładu, jeżeli nabycie przedsiębiorstwa nastąpiło bezpośrednio od:

- 1) przedsiębiorcy wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą na podstawie wpisu do CEIDG;
- 2) przedsiębiorcy wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą na podstawie wpisu do CEIDG i jego małżonka;
- 3) przedsiębiorców będących współnikami spółki cywilnej.

Art. 45c. 1. Nabywca przedsiębiorstwa może złożyć do organu administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, wniosek o przeniesienie na niego tej decyzji w terminie trzech miesięcy od dnia nabycia przedsiębiorstwa.

2. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, przenosi, w drodze decyzji, decyzję związaną z przedsiębiorstwem na nabywcę przedsiębiorstwa przez dokonanie zmiany decyzji związanej z przedsiębiorstwem w zakresie jej adresata, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki do uzyskania tej decyzji, określone w odrębnych przepisach;

- 2) nabywca przedsiębiorstwa przedłoży dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w pkt 1;
- 3) nabywca przedsiębiorstwa oświadczy, że przyjmuje wszystkie warunki zawarte w tej decyzji i zobowiązuje się do wykonania związanych z nią obowiązków;
- 4) nabywca przedsiębiorstwa przedłoży pisemną zgodę pozostałych nabywców przedsiębiorstwa na przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem – w przypadku gdy przedsiębiorstwo nabyło kilka osób.

3. Warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1, które mają charakter osobisty, uważa się za spełnione, jeżeli spełnia je nabywca przedsiębiorstwa, który złożył wniosek o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem.

Art. 45d. 1. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z upływem trzech miesięcy od dnia nabycia przedsiębiorstwa przez nabywcę przedsiębiorstwa, chyba że przed tym dniem został złożony wniosek, o którym mowa w art. 45c ust. 1.

2. Jeżeli spełnione są wymogi określone w art. 45c ust. 2 pkt 2–4, nabywca przedsiębiorstwa może wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 45c ust. 1. Od dnia złożenia wniosku, nabywca przedsiębiorstwa jest obowiązany wykonywać obowiązki związane z tą decyzją.

3. Jeżeli wykonywanie decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez nabywcę przedsiębiorstwa groziłoby naruszeniem przepisów prawa albo interesu publicznego, organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, może zakazać, w drodze postanowienia, jej wykonywania przez nabywcę przedsiębiorstwa do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia wniosku, o którym mowa w art. 45c ust. 1. Na postanowienie wnioskodawcy przysługuje zażalenie.

4. Nabywca przedsiębiorstwa jest obowiązany wykonać związane z decyzją związaną z przedsiębiorstwem obowiązki, których termin wykonania upłynął w okresie od dnia nabycia przedsiębiorstwa do dnia złożenia wniosku o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem, niezwłocznie po dniu, w którym decyzja o przeniesieniu na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem stała się ostateczna.

Art. 45e. 1. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, odmawia, w drodze decyzji, przeniesienia decyzji związanej z przedsiębiorstwem na nabywcę przedsiębiorstwa, jeżeli nie zostały spełnione wymogi określone w art. 45c ust. 2.

2. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z dniem, w którym decyzja o odmowie jej przeniesienia na nabywcę przedsiębiorstwa stała się ostateczna.

Rozdział 8

Zarząd sukcesyjny w przypadku śmierci wspólnika spółki cywilnej

Art. 46. W przypadku gdy zastrzeżono, że spadkobiercy wspólnika wejdą do spółki cywilnej na jego miejsce i został ustanowiony zarząd sukcesyjny, prawa spadkobierców wspólnika w spółce wykonuje zarządca sukcesyjny. W takim przypadku zarządca sukcesyjny prowadzi sprawy spółki oraz reprezentuje ją na zasadach obowiązujących zmarłego wspólnika od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

Art. 47. 1. W przypadku gdy nie zastrzeżono, że spadkobiercy wspólnika wejdą do spółki cywilnej na jego miejsce, a został ustanowiony zarząd sukcesyjny, z chwilą śmierci wspólnika jego spadkobiercy wchodzi do spółki na jego miejsce, jeżeli pozostali wspólnicy wyrażą na to zgodę. Zarządca sukcesyjny prowadzi sprawy spółki oraz reprezentuje ją na zasadach obowiązujących zmarłego wspólnika od dnia wyrażenia zgody przez pozostałych wspólników.

2. Zarządca sukcesyjny niezwłocznie po ustanowieniu zarządu sukcesyjnego zawiadamia o tym pozostałych wspólników na piśmie. Jeżeli wspólnik nie wyrazi sprzeciwu na piśmie w terminie czternastu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego, przyjmuje się, że wyraził zgodę, o której mowa w ust. 1. Oświadczenie o zgodzie na wejście albo sprzeciwie wobec wejścia do spółki spadkobierców wspólnika pozostali wspólnicy składają zarządcy sukcesyjnemu.

3. Do czasu wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 1, lub upływu terminu, o którym mowa w ust. 2, pozostali wspólnicy mogą sami podejmować wszelkie czynności w zakresie prowadzenia spraw spółki.

Art. 48. 1. W przypadku gdy na skutek śmierci wspólnika w spółce cywilnej pozostaje jeden wspólnik, spółka ulega rozwiązaniu najpóźniej z upływem terminu, o którym mowa w art. 12 ust. 10, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny. Przepisy art. 46 i art. 47 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

2. Jedyne wspólnik spółki cywilnej może sam podejmować wszelkie czynności w zakresie prowadzenia spraw spółki do dnia:

- 1) ustanowienia zarządu sukcesyjnego – w przypadku, o którym mowa w art. 46;
- 2) wyrażenia zgody na wejście albo sprzeciwu wobec wejścia do spółki spadkobierców wspólnika – w przypadku, o którym mowa w art. 47;
- 3) upływu terminu, o którym mowa w art. 12 ust. 10 – w przypadku gdy wcześniej nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 47, spółka cywilna ulega rozwiązaniu z dniem złożenia zarządcy sukcesyjnemu przez jedynego wspólnika oświadczenia na piśmie o sprzeciwie wobec wejścia do spółki spadkobierców wspólnika.

Rozdział 9

Daniny publiczne w okresie zarządu sukcesyjnego

Art. 49. Przedsiębiorstwo w spadku jest jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej, będącą podatnikiem, o którym mowa w:

- 1) art. 1a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.²⁾);
- 2) art. 1a ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 1905 i 2123);
- 3) art. 15 ust. 1a oraz art. 17 ust. 1i ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, 568, 1065, 1106 i 1747);
- 4) art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1443 i 2123);

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1291, 1428, 1492, 1565, 2122, 2123 i 2127.

- 5) art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 722 i 1747);
- 6) art. 71 ust. 1a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2094);
- 7) art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1084 i 2123).

Art. 50. Przedsiębiorstwo w spadku uznaje się także za jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1546, 1565 i 2023).

Rozdział 10

Odwołanie zarządcy sukcesyjnego i inne zdarzenia powodujące utratę umocowania do pełnienia tej funkcji

Art. 51. Przedsiębiorca może odwołać zarządcę sukcesyjnego, składając mu oświadczenie w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 52. Zarządca sukcesyjny może zrezygnować z pełnienia tej funkcji, składając oświadczenie przedsiębiorcy w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 53. Zarządca sukcesyjny przestaje pełnić tę funkcję z:

- 1) dniem śmierci,
- 2) dniem ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych,
- 3) chwilą odwołania,
- 4) upływem terminu, o którym mowa w art. 57 ust. 2, a jeżeli wcześniej powołano kolejnego zarządcę sukcesyjnego – z chwilą powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego,
- 5) dniem uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2

– jednak nie później niż z dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

Art. 54. W przypadku zajścia zdarzeń, o których mowa w art. 53, do powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego przepisy art. 12 ust. 1–9 stosuje się

odpowiednio, chyba że przedsiębiorca powołał zarządcę sukcesyjnego, o którym mowa w art. 11 ust. 2. Uprawnienie do powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego wygasa z upływem miesiąca od dnia, w którym poprzedni zarządca sukcesyjny został wykreślony z CEIDG.

Art. 55. 1. Do odwołania zarządcy sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy przepisy art. 12 ust. 1, 2, 4–7 i 9 stosuje się odpowiednio.

2. Do odwołania zarządcy sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy wymagana jest zgoda osób, którym łącznie przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku większy niż 1/2.

Art. 56. 1. Zarządca sukcesyjny może zostać odwołany przez sąd w przypadku rażącego naruszenia swoich obowiązków. W tym przypadku przepisu art. 55 nie stosuje się.

2. Na wniosek osoby uprawnionej do powołania zarządcy sukcesyjnego na podstawie art. 12, sąd może jednocześnie powołać wskazaną osobę na zarządcę sukcesyjnego. W tym przypadku przepisu art. 12 nie stosuje się.

Art. 57. 1. Po śmierci przedsiębiorcy zarządca sukcesyjny może zrezygnować z pełnienia tej funkcji, składając oświadczenie przed notariuszem. Przepis art. 12 ust. 9 stosuje się odpowiednio.

2. Zarządca sukcesyjny, który złożył oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, obowiązany jest działać jeszcze przez dwa tygodnie, chyba że wcześniej został powołany kolejny zarządca sukcesyjny.

Art. 58. W okresie od dnia, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję, do dnia powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego albo wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego przepisy rozdziału 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 11

Wygaśnięcie zarządu sukcesyjnego

Art. 59. 1. Zarząd sukcesyjny wygasa z:

- 1) upływem dwóch miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy, jeżeli w tym okresie żaden ze spadkobierców przedsiębiorcy nie przyjął spadku ani zapisobierca windykacyjny nie przyjął zapisu windykacyjnego, którego przedmiotem jest przedsiębiorstwo albo udział w przedsiębiorstwie, chyba

że zarządca sukcesyjny działa na rzecz małżonka przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku;

- 2) dniem uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, jeżeli jeden spadkobierca albo zapisobierca windykacyjny nabył przedsiębiorstwo w spadku w całości;
- 3) dniem nabycia przedsiębiorstwa w spadku w całości przez jedną osobę, o której mowa w art. 3 pkt 3;
- 4) upływem miesiąca od dnia wykreślenia zarządcy sukcesyjnego z CEIDG, chyba że w tym okresie powołano kolejnego zarządcę sukcesyjnego;

<4a) dniem wykreślenia przedsiębiorcy z CEIDG w drodze decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw gospodarki, o której mowa w art. 32 ust. 4a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2026 r. poz. 30 i 507);>

Dodany pkt 4a w ust. 1 w art. 59 wejdzie w życie z dn. 1.11.2028 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 507).

- 5) dniem ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy;
- 6) dniem dokonania działu spadku obejmującego przedsiębiorstwo w spadku;
- 7) upływem dwóch lat od dnia śmierci przedsiębiorcy.

2. Jeżeli akt zgonu przedsiębiorcy nie zawiera daty zgonu albo chwila śmierci przedsiębiorcy została oznaczona w postanowieniu stwierdzającym zgon, termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 albo 7, biegnie od dnia znalezienia zwłok przedsiębiorcy albo uprawomocnienia się postanowienia stwierdzającego zgon.

<3. W przypadku uchylecia lub zmiany postanowienia, aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, o których mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 2 i 6, zarząd sukcesyjny nie ulega przywróceniu.>

Dodany ust. 3 w art. 59 wejdzie w życie z dn. 1.11.2028 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 507).

Art. 60. 1. Sąd z ważnych przyczyn może przed dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego przedłużyć okres zarządu sukcesyjnego na czas nie dłuższy niż pięć lat od dnia śmierci przedsiębiorcy. Jeżeli akt zgonu przedsiębiorcy nie zawiera daty zgonu albo chwila śmierci przedsiębiorcy została oznaczona w postanowieniu stwierdzającym zgon, stosuje się odpowiednio art. 59 ust. 2.

<1a. Dla zachowania terminu na wystąpienie do sądu z wnioskiem o przedłużenie okresu zarządu sukcesyjnego, wystarczające jest złożenie tego wniosku przed dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.>

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zarząd sukcesyjny wygasa z upływem okresu określonego przez sąd, z uwzględnieniem art. 59 ust. 1 pkt 1–6.

<3. W przypadku oddalenia przez sąd wniosku o przedłużenie zarządu sukcesyjnego albo umorzenia przez sąd postępowania w sprawie przedłużenia zarządu sukcesyjnego, zarząd sukcesyjny wygasa z dniem uprawomocnienia się postanowienia oddalającego wniosek o przedłużenie zarządu sukcesyjnego albo umarzającego postępowanie w sprawie przedłużenia zarządu sukcesyjnego, z uwzględnieniem art. 59 ust. 1 pkt 1–6.>

Dodany ust. 1a i 3 w art. 60 wejdzie w życie z dn. 1.11.2028 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 507).

Rozdział 11a

Tymczasowe wykonywanie praw z udziału małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie

Art. 60a. 1. Zarząd spadkiem w zakresie praw z udziału małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie może być wykonywany przez tymczasowego przedstawiciela na zasadach określonych w niniejszym rozdziale, jeżeli w chwili śmierci małżonka przedsiębiorcy wpisanego do CEIDG, przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stanowiło w całości mienie przedsiębiorcy i jego małżonka niebędącego przedsiębiorcą wpisanym do CEIDG.

2. Do udziału małżonka w przedsiębiorstwie stosuje się odpowiednio przepisy art. 2 ust. 1, art. 3 i art. 4.

3. Tymczasowego przedstawiciela można powołać do sprawowania zarządu przedmiotem zapisu windykacyjnego, do chwili objęcia we władanie tego przedmiotu przez osobę, na której rzecz uczyniono zapis windykacyjny.

Art. 60b. 1. Tymczasowy przedstawiciel wykonuje prawa z udziału małżonka w przedsiębiorstwie.

2. Tymczasowy przedstawiciel powinien zarządzać majątkiem spadkowym w zakresie praw z udziału małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie, spłacić długi spadkowe, a następnie wydać spadkobiercom majątek spadkowy zgodnie z

wolą spadkodawcy i z ustawą, a w każdym razie niezwłocznie po dokonaniu działu spadku.

3. Tymczasowy przedstawiciel powinien wydać osobie, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, przedmiot tego zapisu.

4. Tymczasowy przedstawiciel może pozywać i być pozywany w sprawach wynikających z zarządu spadkiem w zakresie praw z udziału małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie. Może również pozywać w sprawach o prawa należące do spadku i być pozwany w sprawach o długi spadkowe w zakresie praw z udziału małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie.

Art. 60c. Jeżeli został ustanowiony tymczasowy przedstawiciel w zakresie udziału małżonka w przedsiębiorstwie, zarząd spadkiem sprawowany przez kuratora spadku nie obejmuje tego udziału.

Art. 60d. W przypadku gdy wykonawca testamentu przestał pełnić tę funkcję, do powołania tymczasowego przedstawiciela przepisy art. 12 ust. 1–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 60e. Do powołania tymczasowego przedstawiciela stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1–7.

Art. 60f. Tymczasowy przedstawiciel przestaje pełnić funkcję z:

- 1) dniem śmierci,
- 2) dniem ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych,
- 3) chwilą odwołania,
- 4) po upływie dwóch tygodni od złożenia rezygnacji, z uwzględnieniem art. 60g ust. 2,
- 5) dniem ogłoszenia testamentu, w którym spadkodawca powołał wykonawcę testamentu, jeżeli jego umocowanie obejmuje zarząd udziałem małżonka w przedsiębiorstwie

– jednak nie później niż z dniem wygaśnięcia umocowania do pełnienia funkcji tymczasowego przedstawiciela.

Art. 60g. 1. Do odwołania tymczasowego przedstawiciela po śmierci małżonka przedsiębiorcy stosuje się odpowiednio przepisy art. 12 ust. 1, 2 i 4–7 oraz art. 55 ust. 2.

2. Tymczasowy przedstawiciel może zrezygnować z pełnienia funkcji, składając oświadczenie przed notariuszem. W takim przypadku tymczasowy przedstawiciel obowiązany jest działać jeszcze przez dwa tygodnie, chyba że wcześniej został powołany kolejny tymczasowy przedstawiciel.

Art. 60h. Umocowanie do pełnienia funkcji tymczasowego przedstawiciela wygasa z:

- 1) dniem uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, jeżeli jeden spadkobierca albo zapisobierca windykacyjny nabył udział małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie w całości;
- 2) dniem nabycia udziału małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie w całości przez jedną osobę;
- 3) dniem dokonania działu spadku obejmującego udział małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie.

Art. 60i. 1. Do wzajemnych roszczeń między spadkobiercą lub zapisobiercą windykacyjnym a tymczasowym przedstawicielem wynikających ze sprawowania zarządu spadkiem w zakresie praw do udziału małżonka w przedsiębiorstwie stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu za wynagrodzeniem.

2. Koszty zarządu majątkiem spadkowym w zakresie praw do udziału małżonka w przedsiębiorstwie oraz wynagrodzenie tymczasowego przedstawiciela należą do długów spadkowych.

Art. 60j. Pożytki i inne przychody z praw z udziału małżonka przedsiębiorcy w przedsiębiorstwie pomniejsza się o wydatki i ciężary związane z tymi prawami.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach

Art. 61–124. (pominięte)³⁾

³⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021 r. poz. 170).

Rozdział 13

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 125. Przepisy ustawy stosuje się, jeżeli śmierć przedsiębiorcy nastąpiła po dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 126. Do umów zawartych przez przedsiębiorcę przed dniem wejścia w życie art. 30 przepis ten stosuje się.

Art. 127. Do umów o pracę zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 31 oraz przepisy ustaw zmienianych w art. 65 i art. 82, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 128. Do postępowań administracyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 61, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 129. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 63 i art. 91, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 130. Do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 63 i art. 64, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 131. Do nabycia własności przedsiębiorstwa osoby fizycznej lub udziału w nim, które nastąpiło od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 66, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 132. Do postępowań podatkowych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 78, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 133. 1. Do postępowań w przedmiocie ogłoszenia upadłości wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 92, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do postępowań restrukturyzacyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 72 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 119, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 134. 1. Do zgłoszeń o zaprzestaniu prowadzenia działalności, o których mowa w art. 19 ust. 2a pkt 2 ustawy zmienianej w art. 105, składanych do dnia 31 grudnia 2018 r., stosuje się wzór zgłoszeń, o których mowa w art. 19 ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu dotychczasowym, określony w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2018 r., i mogą być zmieniane.

Art. 135. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia⁴⁾, z wyjątkiem:

- 1) art. 30, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 122, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.

⁴⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 24 sierpnia 2018 r.